

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА

(другий (магістерський) рівень вищої освіти)

Освітня програма «Спеціальна освіта (Логопедія)»

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація: 016.01 Логопедія

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогіка партнерства
Викладач (-і)	Потапчук Т. В.
Контактний телефон викладача	0687591440
E-mail викладача	tetiana.potapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні (онлайн) консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Освітній компонент «Педагогіка партнерства» відноситься до циклу професійної підготовки. Предмет вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення з формами організації педагогічного партнерства в закладах освіти, методами створення конструктивної педагогічної взаємодії з учасниками освітнього процесу

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Педагогіка партнерства» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді педагогіки, методик тощо. (Психологія, Дошкільна педагогіка, Альтернативні моделі дошкільної освіти).

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета – набуття майбутніми фахівцями в галузі спеціальної освіти знань про сутність педагогіки партнерства, основні її категорії, суб'єкт-суб'єктні взаємини в системі спеціальної освіти, компоненти та особливості організації педагогічної взаємодії з дітьми (з дітьми з ООП), колегами-вихователями, адміністрацією, батьками та громадськістю, іншими фахівцями; оволодіння технологіями налагодження ефективної педагогічної взаємодії з батьківською спільнотою, громадськістю, іншими соціальними інституціями, формування умінь створювати конструктивні міжособистісні стосунки у комунікації з батьками та представниками різних соціальних груп.

Цілі дисципліни: формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми 016 «Спеціальна освіта».

Характеризувати історичні, суспільні, політичні, економічні передумови розвитку та запровадження партнерської педагогіки в освітній галузі.

- Знати сутність педагогічного співробітництва та спілкування у навчально-виховній діяльності, їх психофізіологічні основи, специфіку педагогічної майстерності та творчості педагога-партнера, їх рівнів та критеріїв.

- Визначати основні характерні риси спілкування дітей на різних вікових етапах, враховувати їх під час створення атмосфери співробітництва, співтворчості.

- Використовувати технології співробітництва в організації навчально-виховної діяльності дітей, створювати творчі ситуації, ситуації успіху, мотивувати та організовувати колективну творчу діяльність дітей тощо.

- Володіти методами оцінювання рівнів навчально-виховних можливостей дітей та дитячих колективів на засадах партнерської педагогіки.

- Володіти педагогічною технікою, методами та прийомами педагогічного спілкування, прийомами професійно-педагогічного самовдосконалення, культурою спілкування.

4. Програмові компетентності та результати навчання

У процесі вивчення дисципліни студенти набувають інтегральної (здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти), загальних та фахових компетентностей.

Загальні компетентності:

- ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК-3. Здатність працювати в команді.
- ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові компетентності):

- СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.
- СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.
- СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.
- СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.
- СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.
- СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
- СК-11. Здатність моделювати та скеровувати освітній та реабілітаційний процес у закладах спеціальної, дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних центрах, інклюзивно-ресурсних центрах та встановлювати стосунки з суб'єктом комунікації.
- СК-12. Здатність розробляти, адаптувати і впроваджувати індивідуальні програми та навчально-методичні матеріали, щодо освіти, соціалізації і розвитку осіб з мовленнєвими та комбінованими порушеннями.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН-15. Ефективно взаємодіяти з органами управління та громадськими організаціями; налагоджувати професійну комунікацію із закладами освіти; здійснювати міжвідомчу взаємодію.

РН-16. Здійснювати правову, фінансову, логопедичну, реабілітаційну, соціальну, психолого-педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами впродовж життя.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / Вибірковий
1	016 Спеціальна освіта	1	Нормативний

№	Тема	Кількість годин		
		лекції	практичні	сам. робота
1.	Педагогічне партнерство закладу освіти та сім'ї як передумова розвитку особистості дитини з ООП.	2	2	6
2.	Педагогічна взаємодія з батьками. Управління співробітництвом з батьками Соціоосвітнє партнерство у сфері інклюзивної освіти.		2	8
3.	Соціально-педагогічне значення співпраці батьків і педагогів у процесі виховання і навчання дітей з ООП. Основні принципи соціо-освітнього партнерства у сфері інклюзивної освіти	2	2	6
4.	Інституційне партнерство у сфері інклюзивної освіти. Діагностика виховних можливостей сім'ї.		2	8
5.	Державно-громадське партнерство у сфері інклюзивної освіти. Соціально-педагогічний патронаж у системі освіти.	2	2	6

6.	Педагогічне просвітництво батьків. Державно-громадське партнерство у сфері інклюзивної освіти.	2	2	6
7.	Організація батьківської освіти в ІРЦ. Міжвідомче партнерство у сфері інклюзивної освіти.		2	8
8.	Практичний вітчизняний та зарубіжний досвід управління роботою з батьками дітей з ООП. Міждержавне партнерство у сфері інклюзивної освіти	2	2	6
9.	Педагогіка партнерства засобами ІКТ. Соціальне партнерство у сфері інклюзивної освіти та роль соціальної компетентності особистості в цьому процесі.	2	2	6
ЗАГ:		12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі дистанційного навчання d-learn. Терміни виконання: денна форма – на занятті, заочна форма – за 10 днів до сесії. Підсумковий тест: Письмове підсумкове тестування складається з 20 завдань. Тестування відбувається на останньому занятті в письмовому вигляді або в онлайн-формі. Поточний контроль 50 балів (усне та письмове оцінювання, тести). Екзамен 50 балів. Всього 100 балів.
Практичні заняття	Семінарські та практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є отримання мінімум 25 балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях.

Підсумковий контроль	Форма здачі: тестовий контроль.
----------------------	---------------------------------

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять: Обов'язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення про розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Визнання результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

8. Рекомендована література

1. Грива О. А. Соціально-педагогічні основи формування толерантності в дітей та молоді в умовах полікультурного середовища: Монографія /М-во освіти і науки України. К.: Парпап, 2018.

228 с.

2. Декларація принципів толерантності.

3. Зімакова Л.В. Зміст професійної підготовки майбутніх вихователів до роботи у ДНЗ на засадах партнерської педагогіки // Педагогічна освіта: теорія і практика : Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Лабунець В.М.]. Кам'янець-Подільський. Вип.23 (2-2017). Ч.2. 2017. 312 с. С. 167-172.

4. Зімакова Л.В. Освітнє партнерство – передумова проектування позитивного життєвого простору / Л.В. Зімакова // Проектування позитивного простору особистості: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18-19 квітня 2019 р., Полтава / [упоряд. О.І. Березан]. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2019. 158 с. С. 66-68. (0,5 д.а.)

5. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

6. Освіта для соціальної справедливості: начальні-методичні матеріали / Проект «Поширення досвіду центрів для батьків у ромських громадах». К.: 2016.

7. Особливості кооперованого навчання розглядаються на матеріалі американського підручника з педагогіки: Johnson DW, Johnson R. T. Cooperation and competition: Theory and research. Edina, MN: Interaction Book Company, 2019.

8. Софій Н., Найда Ю. Середовище, що належить дітям: порадник для педагогів закладів дошкільної освіти. К.: СПД ФО «Парашин К.С.», 2019. 68 с.

Електронні ресурси:

9. Едукація. – Електронний ресурс:
http://pidruchniki.com/13761025/pedagogika/bazovi_pedagogichni_termini_ponyattya

10. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність : [Електронний ресурс]
http://lib.iitta.gov.ua/707221/1/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf

11. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]
http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczep_cziya.pdf

12. Педагогіка співробітництва [Електронний ресурс]
http://pidruchniki.com/16520205/pedagogika/diyalnist_uchitelya

13. Педагогічна спадщина / уклад. В. М. Кларін, Л. Н. Джуринський. М., 2018. С. 86-87. Електронний ресурс: http://stud.com.ua/60687/pedagogika/partnerska_tehnologiya

14. Потапчук Т. Ільницька У. Взаємодія закладів дошкільної освіти з родинами вихованців на засадах педагогіки партнерства. Актуальні проблеми спеціальної освіти та інклюзивного навчання: підготовка фахівців. Збірник матеріалів І науково-методичного семінару (14 вересня 2022 р.) / Упор. С. В. Чупахіна, Т. Б. Качак. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 104 с. С.61-66.

15. Потапчук Т., Кирста Н., Кравець Н. Педагогічне співробітництво сім'ї та закладів освіти як передумова розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Освітні обрії: науково-педагогічний журнал. №1 (54), 2022. С.132-136. Ippo.if.ua/index.php/2010-07-01-13-37-35/osvitni-obrii . Освітні обрії: <https://journals.pnu.edu.ua>

16. Потапчук Т., Чупахіна С., Кирста Н., Кравець Н. (2022). Взаємодія фахівців ЗДО з сімєю дитини з порушенням мовлення: теоретичні аспекти. Acta Paedagogica Volynienses. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, Вип.1. т1. 2022. С.183-191.

<https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.1.29>. Кат. Б. Видавничий дім «Гельветика», 2022

www.journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy

17.Савченко С.В. Педагогіка партнерства у проєкті Концепції «Нової української школи» : презентація [Електронний ресурс] <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/ss-67119769>

Викладач: доктор пед. наук, професор,
професор кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

Тетяна ПОТАПЧУК

